

การประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

Evaluation of the Sufficiency Economy Learning Promotion Project
at Banduhun School Trang Primary Educational
Service Area Office 2

จूरืพร แซ่ลิม*

Jureporn Saelim

รัฐพร กลิ่นมาลี

Rattaporn Klinmalee

วีระยุทธ ชาทะกาญจน์

Werayut Chatakan

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: kruhling.1995@gmail.com*

วันที่รับบทความ (Received): 26 เมษายน 2569

วันที่แก้ไขบทความ (Revised): 13 พฤษภาคม 2569

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted): 15 พฤษภาคม 2569

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้วยรูปแบบการประเมิน CSE ของมาร์วิน ซี อัลคิน ในการประเมินระบบโครงการ การประเมินการวางแผนโครงการ การประเมินการนำไปใช้ การประเมินการปรับปรุงโครงการ และประเมินการยอมรับโครงการ กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 11 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 50 คน และนักเรียน จำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 119 คน โดยการใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ตัวแทนครู จำนวน 1 คน และตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 3 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามประเมินโครงการ และแบบสัมภาษณ์ ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และบรรยายพรรณนา

ผลจากการวิจัยพบว่า 1. ด้านการประเมินระบบโครงการ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หลักการและเหตุผลของโครงการ มีความสอดคล้องกับนโยบาย สพฐ. และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับหลักการและเหตุผล และความเหมาะสมของสถานที่ในการดำเนินโครงการ 2. ด้านการประเมินการวางแผนโครงการ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้มีส่วน

เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์จากโครงการ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของในโครงการมีความพร้อมและมีศักยภาพ 3. ด้านการประเมินการนำไปใช้ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการประชุมปรึกษาหารือวางแผนการดำเนินงาน และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง 4. การประเมินด้านการปรับปรุงโครงการ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โครงการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อจำกัดด้านระยะเวลาในการดำเนินโครงการ 5. การประเมินด้านการยอมรับโครงการ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้ปกครองพร้อมให้ความร่วมมือดำเนินโครงการ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จต่อไป และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โครงการสามารถเป็นแบบอย่างให้กับโรงเรียนอื่นๆ ได้

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ; เศรษฐกิจพอเพียง; รูปแบบ CSE; โครงการส่งเสริมการเรียนรู้

Abstract

This research article aims to evaluate the Sufficiency Economy Learning Promotion Project at Banduhun School under Trang Primary Educational Service Area Office 2 using the CSE evaluation model developed by Marvin C. Alkin. Alkin's CSE evaluation model. The evaluation covered five aspects: project system evaluation, project planning evaluation, implementation evaluation, project improvement evaluation, and project acceptance evaluation. The study sample consisted of 119 participants, including 1 school principal, 11 teachers, 7 members of the basic education committee, 50 parents, and 50 students. The data collection instruments included a project evaluation questionnaire and an interview form. The content validity of the instruments was examined by three experts. Data analysis employed descriptive statistics, including frequency, mean, and standard deviation. Qualitative data were analyzed through content analysis and descriptive analysis.

The research results were found as follows: 1. Project system evaluation: The highest mean score was for the item stating that the principles and rationale of the project were consistent with the Office of the Basic Education Commission (OBEC) policies, while the lowest mean score was for the alignment of project objectives with its principles and the suitability of the project venue. 2. Project planning evaluation: The highest mean score was for the item indicating that stakeholders benefited from the project, while the lowest was for stakeholders' readiness and capacity to participate in the project. 3. Implementation evaluation: The highest mean score was for the item that the school held meetings to discuss and plan project implementation, while the lowest was for reporting the implementation results to relevant parties continuously. 4. Project improvement evaluation: The highest mean score was for the item stating that the project achieved its intended objectives, while the lowest was for time constraints in project implementation. 5. Project acceptance evaluation: The highest mean score was for the item indicating that parents were ready to cooperate in the project to ensure its success, while the lowest was for the project's potential to serve as a model for other schools.

Keywords: project evaluation; sufficiency economy; CSE model; Learning Promotion Project

บทนำ

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรชนนาถบพิตร ทรงมีพระราชดำรัสแก่พสกนิกรชาวไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 และชัดเจนมากขึ้นในปี 2540 เป็นปีที่ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจต้องรักษาความมั่นคง และเสถียรภาพ เพื่อที่จะยืนหยัดในการพึ่งตนเองและพัฒนานโยบายที่สำคัญเพื่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยการสร้างแนวคิดเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองได้ ซึ่งทำให้คนไทยสามารถเลี้ยงชีพ โดยอยู่บนพื้นฐานของความพอเพียง (สมพร เทพสิทธา, 2550: 14) “การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอสมควรและปฏิบัติได้แล้วจึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญ และฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้น โดยลำดับต่อไป” จากแนวพระราชดำริข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้น้อมนำแนวพระราชดำริ ด้านเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหารสำนักงานศึกษา การจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการบริหารจัดการกับสถานศึกษา รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาบุคลากร โดยให้พัฒนาเครือข่ายและขยายผลสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) เพื่อเป็นการสนองนโยบายกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ดำเนินการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ทางโรงเรียนบ้านดุน อำเภอเสีเกา จังหวัดตรัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 2 จึงได้จัดการเรียนรู้ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมดุล ในการพัฒนาทางด้านร่างกาย ด้านคุณธรรม และการมีความรู้ ความสามารถ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ทุกระดับ อีกทั้งมีเจตคติที่จำเป็นต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและรักษาสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและวิถีชีวิตประจำวันได้จริง โดยผลจากการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านดุนในปีการศึกษาที่ผ่านมา อ้างถึงรายงานประจำปีของสถานศึกษาปีการศึกษา 2566 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน หลังการดำเนินการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษายังไม่ได้ตามเกณฑ์ จากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ ดำเนินการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โดยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ต้องส่งเสริมปรับปรุง ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินชีวิต และมีความตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้ และทักษะพื้นฐานการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิบัติตน และดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นโรงเรียนบ้านดุน อำเภอเสีเกา จังหวัดตรัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 จึงได้ดำเนินการเพื่อส่งเสริมปรับปรุงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ไม่ได้เป็นไปตามเกณฑ์ โดยได้จัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมทั้งหมด 3 กิจกรรมเพื่อส่งเสริมปรับปรุงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยประกอบไปด้วย 1) กิจกรรมปลูกผักสวนครัวพอเพียง 2) กิจกรรมจำหน่ายผลผลิตเศรษฐกิจพอเพียง 3) กิจกรรมโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาประกอบด้วยศูนย์การเรียนรู้ ดังนี้ ผลผลิตจากผ้าปาเตะยาหยี ผลผลิตจากเตยปาหนัน ธนาคารโรงเรียน การเพาะเลี้ยงสาหร่ายพวงองุ่น กิจกรรมเหล่านี้ล้วนมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งเน้นส่งเสริมปรับปรุงให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ อ้างถึงรายงานประจำปีของสถานศึกษาปีการศึกษา 2566 จากความเป็นมา และความสำคัญข้างต้น ผู้ประเมินจึงนำโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักเกี่ยวกับหลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียง และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต รวมทั้งข้อมูลของโครงการที่จะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม และปรับปรุงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ผู้ประเมินได้ใช้การประเมินแบบ CSE Model ของมาร์วิน ซี อัลคิน (Alkin, Marvin C., 1969: 2-7) เป็นแนวทางในการประเมินโครงการ เนื่องจากเป็นรูปแบบการประเมินที่ต่อเนื่อง และเป็นระบบ ครอบคลุมการประเมินทั้ง 5 ด้าน คือ เพื่อประเมินระบบโครงการ ประเมินการวางแผนโครงการ ประเมินการนำไปใช้ ประเมินการปรับปรุงโครงการ และประเมินการยอมรับโครงการเพื่อเป็นต้นแบบการดำเนินงานให้กับโรงเรียนอื่นต่อไป

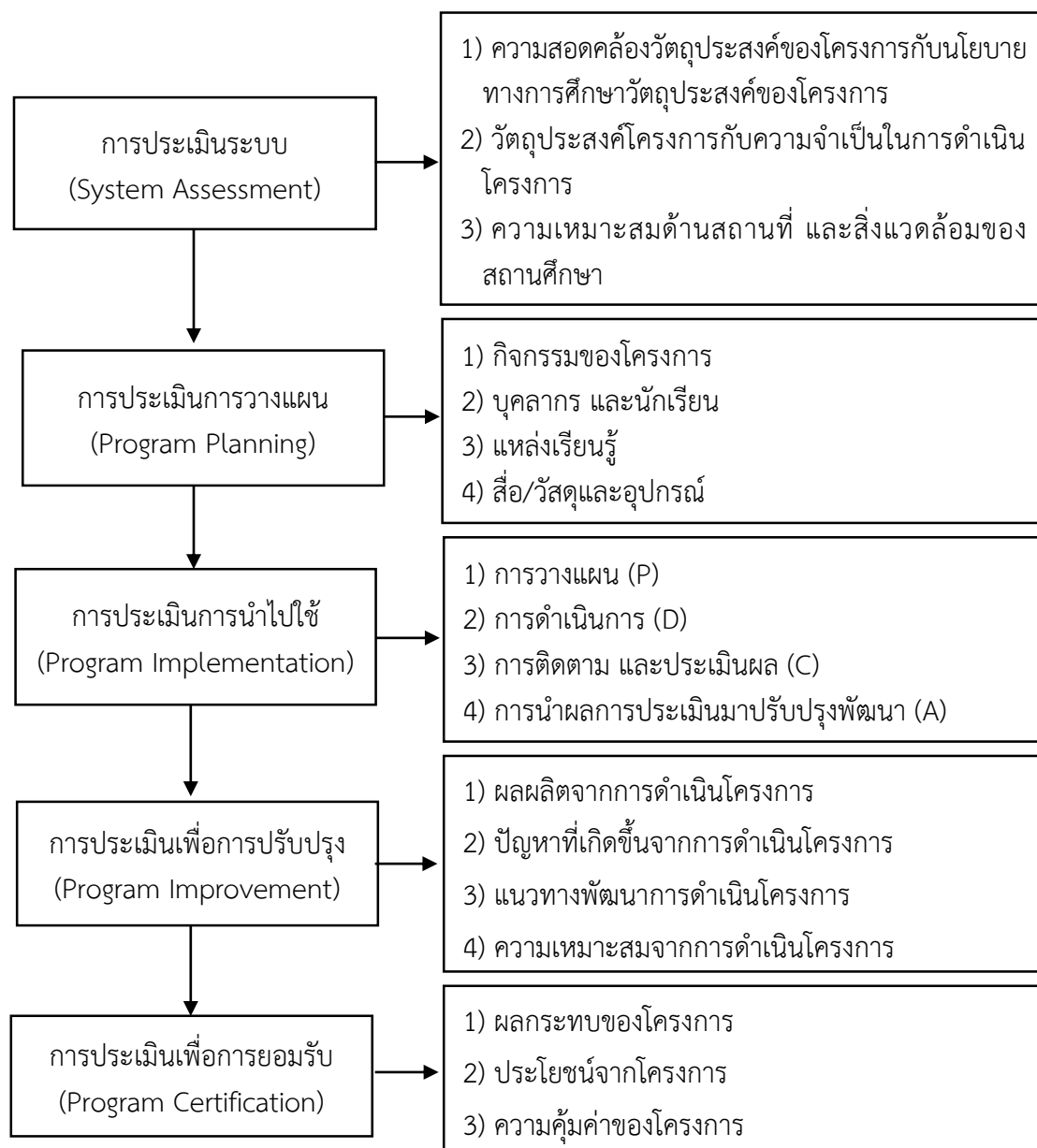
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินระบบของโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุน
2. เพื่อประเมินการวางแผนของโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุน
3. เพื่อประเมินการนำไปใช้ของโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุน
4. เพื่อประเมินการปรับปรุงของโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุน
5. เพื่อประเมินการยอมรับของโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุน ผู้ประเมินใช้รูปแบบการประเมินแบบ CSE Model ของมาร์วิน ซี อัลคิน (Alkin, Marvin C., 1969: 2-7) ซึ่งแบ่งการประเมินออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

1. การประเมินระบบโครงการ (System Assessment)
2. การประเมินการวางแผนโครงการ (Program Planning)
3. การประเมินการนำไปใช้ (Program Implementation)
4. การประเมินการปรับปรุง (Program Improvement)
5. การประเมินการยอมรับ (Program Certification)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ผู้ประเมินได้กำหนดลำดับขั้นตอนวิธีการประเมิน เพื่อให้การประเมินเป็นไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1) ผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้ที่ใช้ในการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 11 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 50 คน และนักเรียน จำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 119 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2) ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ที่ใช้ในการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ตัวแทนครู จำนวน 1 คน และตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 3 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ประเมินได้กำหนดเป็น 2 ขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ในขั้นตอนนี้ผู้ประเมินใช้แบบสอบถามจำนวน 3 ฉบับ ได้แก่

ระยะก่อนดำเนินโครงการ โดยดำเนินกิจกรรมการประเมิน ดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษา แสดงความคิดเห็นการประเมินระบบโครงการ และการวางแผนโครงการ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 การประเมินระบบโครงการ และการวางแผนโครงการ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended Questionnaire) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับด้านการประเมินระบบโครงการ และการวางแผนโครงการ

ระหว่างดำเนินโครงการ โดยดำเนินกิจกรรมการประเมิน ดังนี้

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับครู นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษา แสดงความคิดเห็นการประเมินการนำไปใช้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ได้แก่ การประเมินการนำไปใช้

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินการนำไปใช้

ขั้นหลังดำเนินการโครงการ โดยดำเนินกิจกรรมการประเมิน ดังนี้

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับครู นักเรียน และผู้ปกครอง แสดงความคิดเห็น การประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการ และการประเมินเพื่อการยอมรับโครงการ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ได้แก่ การประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการ และการประเมินเพื่อการยอมรับโครงการ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงการ และการประเมินเพื่อการยอมรับโครงการ

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

แบบสัมภาษณ์ (Interview) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น โดยผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านดุนุ่น ตัวแทนครู และตัวแทนผู้ปกครอง มี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ชื่อ ตำแหน่ง ความเกี่ยวข้องกับโครงการ เวลาในการสัมภาษณ์ และสถานที่สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น ได้แก่ การประเมินปรับปรุงโครงการ และการประเมินการยอมรับโครงการ

ตอนที่ 3 ปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนา เกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านดุนุ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ผู้ประเมินโครงการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 แบบสอบถาม ผู้ประเมินได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่แบ่งเป็นลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

2. ศึกษารูปแบบการประเมิน CSE (Center for the study of Evaluation Approach) ของ มาร์วิน ซี อัลคิน (Alkin, Marvin C., 1969: 2-7) โดยศึกษาค้นคว้าองค์ประกอบในการประเมินทั้ง 5 ด้าน

3. ศึกษาลักษณะเครื่องมือมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert)

4. สร้างแบบสอบถาม ตามแบบโครงสร้างของสิ่งที่จะศึกษาในแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องพร้อมปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาในข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเนื้อหาของการประเมิน

6. นำแบบสอบถามที่ผู้ประเมินสร้างขึ้น ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พิจารณาความถูกต้องแล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อ และเลือกคำถามที่มีค่า IOC เฉลี่ยตั้งแต่ 0.67-1.00

7. จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ ผู้ประเมินได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่แบ่งเป็นลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้ประเมินศึกษาหลักการวิธีการสัมภาษณ์ (Interview)
2. กำหนดกรอบในการสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสัมภาษณ์
3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาร่างเป็นแนวทางการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุกุน
4. ร่างแนวทางการพัฒนาโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุกุน เสนอต่อประธานที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อขอรับความเห็นชอบและข้อเสนอแนะ
5. นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุง และจัดทำเป็นแบบบันทึกเพื่อจัดการสัมภาษณ์ต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้ประเมินดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

1. นำแบบสอบถามพร้อมกับชี้แจงวัตถุประสงค์ของการประเมินให้กับครู ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนบ้านดุกุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 และนัดหมายวันเวลาเก็บแบบสอบถามคืน
2. ติดต่อขอนัดหมายกับนักเรียนผู้ให้ข้อมูลทุกคน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการประเมิน และการตอบแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามแจกกับนักเรียนโรงเรียนบ้านดุกุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างและนัดหมายวันเวลาเก็บแบบสอบถาม
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา แล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้ประเมินเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ (Interview) มีรายละเอียด ดังนี้ ผู้ประเมินใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสัมภาษณ์ โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ตัวแทนครู จำนวน 1 คน และตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 3 คน ผู้ประเมินเลือกผู้ให้ข้อมูล เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยผู้ประเมินเป็นผู้สัมภาษณ์เอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 ผู้ประเมินดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยค่าความถี่และร้อยละ
3. ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ผู้ประเมินได้นำมาจัดลำดับ และจัดหมวดหมู่ของคำตอบในแต่ละด้านเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากนั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์ในลักษณะความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ จึงใช้การสัมภาษณ์ และตรวจสอบข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็นสำคัญ และนำเสนอโดยการพรรณานำเสนอ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเพื่อประเมินการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุกุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยประยุกต์ใช้รูป CSE Model ของมาร์วิน

ซี อัลคิน ใน 5 ด้าน ได้แก่ ประเมินระบบ ประเมินการวางแผน ประเมินการนำไปใช้ ประเมินการปรับปรุง และประเมินการยอมรับ สรุปผลการประเมิน ดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านระบบโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินมากที่สุด ได้แก่ หลักการและเหตุผลของโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบาย สพฐ. มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=5.00$) รองลงมา คือ วัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการดำเนินโครงการ ($\bar{X}=4.97$) และหลักการและเหตุผลของโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของสพป. ตรัง เขต 2 วัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของสพป. ตรัง เขต 2 และวัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.96$) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยด้านระบบโครงการน้อยที่สุด คือ วัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับหลักการและเหตุผล และความเหมาะสมของสถานที่ในการดำเนินโครงการ ($\bar{X}=4.83$)

2. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านการวางแผนโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินมากที่สุด ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับประโยชน์จากโครงการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.97$) รองลงมา คือ กิจกรรมของโครงการ ได้แก่ กิจกรรมปลูกผักสวนครัวพอเพียง กิจกรรมจำหน่ายผลผลิตเศรษฐกิจพอเพียง และกิจกรรมโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ประกอบด้วยศูนย์การเรียนรู้ ดังนี้ ผลิตภัณฑ์จากผ้าปาเต๊ะยาหยี ผลิตภัณฑ์จากเตยปาหนัน แปรรูปอาหาร ธนาครโรงเรียนการเพาะเลี้ยงสาหร่ายพวงองุ่น มัคคุเทศก์น้อย ($\bar{X}=4.96$) และผู้บริหารสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินโครงการ ($\bar{X}=4.94$) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยด้านการวางแผนโครงการน้อยที่สุด คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการมีความพร้อม และมีศักยภาพ ($\bar{X}=4.83$)

3. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการประชุมปรึกษาหารือวางแผนการดำเนินงาน ($\bar{X}=5.00$) รองลงมา คือ ดำเนินโครงการแต่ละกิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด ($\bar{X}=4.96$) และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ($\bar{X}=4.77$) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยด้านการนำไปใช้น้อยที่สุด คือ มีการรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.65$)

4. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านการปรับปรุงโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินมากที่สุด ได้แก่ โครงการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ($\bar{X}=5.00$) รองลงมา คือ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ตามความสนใจ และความถนัดของแต่ละบุคคลอย่างมีความสุข และโครงการสามารถตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.97$) และมีความพึงพอใจต่อโครงการในด้านเนื้อหาและกิจกรรม และการบริหารงบประมาณได้อย่างเพียงพอ ($\bar{X}=4.94$) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยด้านการปรับปรุงโครงการน้อยที่สุด คือ ข้อจำกัดด้านระยะเวลาในการดำเนินโครงการ ($\bar{X}=4.64$)

5. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านการยอมรับโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินมากที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองพร้อมให้ความร่วมมือดำเนินโครงการเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จต่อไป ($\bar{X}=5.00$) รองลงมา คือ โรงเรียนนำรูปแบบการดำเนินโครงการที่ประสบผลสำเร็จไปประยุกต์ใช้ ($\bar{X}=4.97$) และโครงการสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่กำหนดได้ ($\bar{X}=4.96$) ตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยด้านด้านการยอมรับโครงการน้อยที่สุด คือ โครงการสามารถเป็นแบบอย่างให้กับโรงเรียนอื่นๆ ได้ ($\bar{X}=4.81$)

ผลการสัมภาษณ์ พบว่า จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ตัวแทนครู และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านดุนุ่น จำนวน 3 ท่าน ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาการดำเนินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ได้ดังนี้

1. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านการปรับปรุงโครงการ เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานของโครงการอย่างไรจากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านการปรับปรุงโครงการ การพัฒนาการดำเนินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านดุนุ่นให้เกิดความสำเร็จ จำเป็นต้องได้รับการยอมรับและความร่วมมือจากทุกฝ่าย ผู้อำนวยการส่งเสริมความเข้าใจและสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ครูบุคลากรหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนและเป็นแบบอย่างที่ดี ขณะที่ผู้ปกครองให้การสนับสนุนและนำแนวคิดไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

2. ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านการยอมรับโครงการ เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานของโครงการอย่างไรจากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ด้านการยอมรับโครงการ เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานของโครงการ คือ ทุกฝ่ายร่วมมือกันสร้างความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้อำนวยการสถานศึกษาส่งเสริมเชิงนโยบาย ครูบุคลากรแนวคิดลงในกิจกรรมการเรียนรู้ และผู้ปกครองมีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงาน ส่งผลให้โครงการได้รับการยอมรับและดำเนินไปอย่างยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 เป็นการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมิน CSE Model ของมาร์วิน ซี อัลคิน เป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมิน ซึ่งผลประเมินทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ในครั้งนี้ก็สามารถนำมาอภิปรายผลการประเมินเป็นลำดับดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินระบบของโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาความสอดคล้องวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบายทางการศึกษาวัตถุประสงค์ของโครงการวัตถุประสงค์โครงการกับความจำเป็นในการดำเนินโครงการ และความเหมาะสมด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา ทั้งสามด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการประเมินเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ หลักการและเหตุผล ซึ่งอาจเป็นเพราะโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบาย สพฐ. คือ นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ 2567-2568 ข้อที่ 1.1 ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา เพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับกฎหมาย ชันธทอง (2567) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมความปลอดภัยและวินัยจราจร โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินโครงการแบบ CSE ของอัลคิน พบว่า 1) ผลการประเมินระบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และพบว่าด้านการประเมินเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของโครงการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

2. ผลการประเมินการวางแผนโครงการ ในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับประโยชน์จากโครงการ จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการวางแผน และปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะชีวิตและสร้างความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ และสังคมในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับสุพัตรา หนูทองอินทร์ (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมทักษะอาชีพอิสระสร้างรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสันตยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ในด้านการประเมินการวางแผนโครงการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหา กิจกรรม ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย มีส่วนร่วมกันในการจัดทำหลักสูตรอบรมอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัด ตลอดจนได้ร่วมกันกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการวางแผน ออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องตามความต้องการของนักเรียนและชุมชน ตลอดจนโรงเรียนเปิดโอกาสส่งเสริมให้ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้มีการพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับหลักสูตรอาชีพระยะสั้นอยู่เสมอ ตลอดจน ครู และบุคลากรทุกคนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในด้านการพัฒนาทักษะอาชีพอย่างเต็มที่ อีกทั้งความรู้เรื่องทักษะการประกอบอาชีพเป็นสิ่งที่นักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านนี้อยู่แล้ว ส่งผลให้หลักสูตร และเนื้อหากิจกรรมที่ออกมามีตรงตามความต้องการจริงๆ ของนักเรียน

3. ผลการประเมินการนำไปใช้ ในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการประชุมปรึกษาหารือวางแผนการดำเนินงาน ซึ่งอาจเป็นเพราะโรงเรียนได้จัดการประชุมปรึกษาหารือเพื่อวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยคณะครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์ปัญหา และกำหนดแนวทางการปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน และสอดคล้องกับกฎหมาย ชันธทอง (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมความปลอดภัยและวินัยจราจร โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CSE ของ อัลคิน ผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินการนำไปใช้ของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และพบว่าการทำงานของโครงการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินการปรับปรุงโครงการ ในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โครงการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่

กำหนดไว้ เนื่องจากสามารถส่งเสริมให้นักเรียน ครู และชุมชนเกิดความเข้าใจและตระหนักถึงหลักการเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่การปรับพฤติกรรมการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า การพึ่งพาตนเอง และการสร้างความยั่งยืนในชีวิตประจำวัน ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญภา คุวิบูลย์ศิลป์ (2565) ที่ได้ประเมินโครงการเด็กดีมีเงินออมโรงเรียนศิริราชบุรีพัฒนา โดยใช้รูปแบบการประเมินของอัลคิน ผลการศึกษาพบว่า ผลการประเมินปรับปรุงโครงการ คือ ควรสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของการออมเงินให้กับนักเรียน ควรมีการบันทึกรายรับรายจ่ายประจำวันอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนคิดก่อนใช้เงิน และวางแผนการออมเงินในอนาคต สนับสนุนการหารายได้ระหว่างเรียน มีเกียรติบัตรให้กับนักเรียนที่มีการออมสม่ำเสมอ ควรมีธนาคารโรงเรียนภายในโรงเรียนและจัดช่วงเวลาให้เหมาะสมสำหรับนักเรียน มีการจับฉลากให้รางวัลนำโชคของทุกปี เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีการออมเงินที่ยั่งยืน มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการออมเงิน เพิ่มการประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมทักษะการคิดในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการอบรมทักษะงานอาชีพ และขยายผลสร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนจะทำให้โครงการส่งเสริมทักษะอาชีพอิสระ สร้างรายได้ระหว่างเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พัฒนาวิทยากร คำนิยมของผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรสินธุ์ เพ็งบุบผา (2564) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการประกอบอาชีพที่สำคัญในโลกยุคใหม่ที่นักเรียนไทยควรได้รับการพัฒนา ผลการวิเคราะห์ห้เมทริกซ์ พบว่า ประสบการณ์ในอาชีพ ทักษะการคิดนวัตกรรม ทักษะการคล่องตัว ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการบริหารงาน เป็นทักษะที่นักเรียนควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนมากที่สุด

5. ผลการประเมินการยอมรับโครงการ ในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองพร้อมให้ความร่วมมือดำเนินโครงการ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จต่อไป การที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเต็มที่ ทั้งการสนับสนุนด้านเวลา ความรู้ และทรัพยากรที่จำเป็น ตลอดจนการส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่เรียนรู้ในโรงเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ทำให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างบ้าน และโรงเรียน และเพิ่มโอกาสให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งด้านการสร้างทักษะการพึ่งพาตนเอง การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับเพ็ญภา คุวิบูลย์ศิลป์ (2565) พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมฝึกอบรม ตั้งใจ เพียรพยายาม ทำหน้าที่ๆ ได้รับมอบหมาย อย่างไม่ทอดทิ้ง ตั้งใจทำอย่างจริงจัง มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินสูงสุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากโครงการนี้มีประโยชน์โดยตรงสำหรับนักเรียน สามารถนำความรู้ เทคนิค ข้อปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับ ทักษะการประกอบอาชีพ การสร้างอาชีพที่ได้รับจากการอบรมมาปรับใช้ในการพัฒนาตนเองได้เป็นอย่างดี ตลอดจนนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้แก่ผู้อื่นได้อีกด้วย ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีจนได้รับการยอมรับจากภายนอกเสมอมา และสอดคล้องกับภฤชญา ชันธุ์ทอง (2567) ได้ศึกษา เรื่องการประเมินโครงการส่งเสริมความปลอดภัยและวินัยจราจร โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CSE ของ อัลคิน ผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินการยอมรับโครงการ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด และประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ/กิจกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปและอภิปรายผลของการประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 การประเมินมีแนวคิดที่จะเสนอไว้ 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 ควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนนำความรู้ไปเผยแพร่ และถ่ายทอดสู่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจในตนเองและทักษะการสื่อสาร

1.2 ควรมีการรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง

1.3 ควรเชิญวิทยากรเข้ามาให้ความรู้ตามความจำเป็นและความเหมาะสมของแต่ละกิจกรรม

1.4 ควรจัดโครงการในสถานที่ที่เหมาะสมเพื่ออำนวยความสะดวก และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรติดตาม และรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินโครงการ เพื่อนำมาหารือ และปรับปรุงร่วมกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC)

2.2 ในปีการศึกษาต่อไป ควรปรับใช้รูปแบบการประเมินใหม่ๆ ในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านดุนุ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 เพื่อให้การประเมินครอบคลุมหลายมิติและสามารถนำไปพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แนวทางการบริหารสถานศึกษาพอเพียง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ดี.
- กฤษฎา ชันธทอง. (2567). การประเมินโครงการส่งเสริมความปลอดภัยและวินัยจราจร โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- เพ็ญญา คุวิบูลย์ศิลป์. (2565). การประเมินโครงการเด็กดีมีเงินออมโรงเรียนศิริราชบุรีพัฒนานครศรีธรรมราช. *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4*. นครศรีธรรมราช: สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- วัชรสินธุ์ เพ็งบุบผา. (2564). ทักษะการประกอบอาชีพที่สำคัญในโลกยุคใหม่ที่นักเรียนไทยควรได้รับการพัฒนา: การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. *ครุศาสตร์สาร*, 15(1): 137-149.
- สมพร เทพสิทธิ. (2555). *เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ*. กรุงเทพฯ: สภาอุรวุทธิสมาคม.
- สุพิศรา หนูทองอินทร์. (2567). การประเมินโครงการส่งเสริมทักษะอาชีพอิสระ สร้างรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านสน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- Alkin, Marvin C. (1969). *Evaluation Theory Development*. UCLA CSE Evaluation Comment, No.2, 2-7.
- Likert, R. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. *Archives of Psychology*, 140, 1-55.